

УДК 004.087.5:378

В.О. Верхоланцева, к.т.н., доцент, Н.О. Паляничка, к.т.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Анотація. Стаття присвячена аналізу особливостей застосування студентської наукової діяльності студентів у навчальних закладах.

Ключові слова: студент, умови, особливості, наукова діяльність, наука, заклад, фахівець, мотивація.

Постановка проблеми. Науково-дослідна робота студентів є одним з найважливіших засобів підвищення якості підготовки та виховання фахівців з вищою професійною освітою в області економіки, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності досягнення науково-технічного і культурного прогресу.

Наукова діяльність може бути застосована як в технічних, так і в гуманітарних напрямках. Жоден навчальний заклад не обходиться без виконання студентами курсових, дипломних та інших робіт. І це значить, що шанс участі в науковій діяльності є практично у кожного студента. Аби викладацький склад з адміністрацією були зацікавлені в організації наукової роботи студентів [1,2].

Звичайно, не всякий курсових - наукова праця. Та й не в кожного студента є охота прямо-таки науково досліджувати і обґрунтовувати отриманий результат.

У рамки всіх форм науково-дослідної роботи входять поглиблене вивчення теорії, підготовка власних доповідей, створення проекту, програмного продукту, макета, участь в конкурсах, виставках. Підготовка може бути самостійною і за участю в складі СНГ (студентського наукового гуртка), а також під керівництвом викладачів, провідних зі студентами наукову роботу [3].

Симбіоз - студент і наука - насправді, виходить взаємовигідний в усіх відношеннях. Перше - вивчаючи дисципліну (або ряд споріднених дисциплін) поглиблено, стаєш фахівцем, здатним «із закритими очима» в будь-який час доби видати всю інформацію по темі. І це може незабаром зробити з сьогоdnішнього студента дуже цінного і високооплачуваного фахівця. А вже науці щось користь - рухають її вперед! [4,5,6].

Хоча і на сьогоднішній день користь очевидна. Наукова робота допомагає розібратися в тонкощах дипломного проекту, підвищує авторитет серед викладачів, робить думку студента вагомим з точки зору «старших товаришів». Наукові дослідження можуть прокласти дорогу до перспективної роботи, де надається можливість ці починання продовжити. А під час навчання

деяким студентам випадає удача брати участь в так званих проектах, за які покладено справжнісінький гонорар.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні є дуже багато сучасних технологій розвитку наукової роботи студентів. Проблеми професійної підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах розробляли Войтюк Д.Г., Барабаш М.П., Михайлович Я.М., Бабалова Р.В., Бендера І.М., Беспалько, В.П., Богомолів О.В., Іванович К.А., Капров І.А., Раскин Л.К., Храпаль П.А. та ін. Науковці підкреслюють високу ефективність сучасних методів навчання [1,4,6,8].

Тому вирішено розглянути питання розвитку науки студентів у закладах вищої освіти .

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розглядання питання розвитку студентської наукової діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. В даний час суспільству потрібен фахівець нової формації - здатний до самоосвіти, орієнтований на творчий підхід до справи, що володіє високою культурою мислення.

Для сучасного фахівця особливо важливим стає вміння орієнтуватися в потоці наукової інформації, оволодіння фундаментальними знаннями, складовими теоретичні основи професійної діяльності, освоєння і застосування наукових знань на практиці.

Шлях у велику науку починається з наукових гуртків і дослідницьких лабораторій, роботою яких в університеті керують кандидати і доктори наук/

Результати перших наукових досліджень можна доповісти на щорічній студентській науково-технічній конференції, що проводяться навчальними закладами, і, зайнявши одне з призових місць, опублікувати тези в університетському збірнику студентських наукових робіт, або спробувати свої сили в численних міських та всеукраїнських молодіжних конкурсах і конференціях. Щорічно, з метою підтримки наукових розробок студентів і аспірантів у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного пропонуються різні гранти за допомогою, яких можливо реалізовувати свої ідеї [1,9,10,11].

На кафедрах університету проводяться наукові дослідження в рамках відомих наукових програм, грантів, господарських договорів, до яких залучаються студенти думаючи, які вміють працювати і мають комп'ютерну грамотність. Беручи участь в подібній роботі, у студентів з'являється можливість отримати свої особисті реальні гроші за наукові дослідження [7,8,11].

Основними завданнями науково-дослідної роботи студентів є:

- оволодіння студентами науковим методом пізнання, поглиблене і творче освоєння навчального матеріалу;
- навчання методології і засобів самостійного вирішення наукових завдань;
- прищеплення навичок роботи в наукових колективах, ознайомлення з методами і прийомами організації НДР.

Науково-дослідна робота студентів є продовженням і поглибленням навчального процесу і організовується безпосередньо на кафедрах. Керівництво науково-дослідною роботою студентів здійснюють професори та викладачі вузу. Науково-дослідницька робота студентів поділяється на науково-дослідну роботу, що включається в навчальний процес і виконувану у позанавчальний час.

Науково-дослідна робота студентів (НДРС), що включається в навчальний процес, передбачає: виконання завдань, курсових і дипломних робіт, що містять елементи НДР.

Вивчення теоретичних основ методики, постановки, організації і виконання наукових досліджень, планування і організації наукового експерименту, узагальнення, обробки наукових даних, формулювання висновків і практичних пропозицій і т. д.

Які беруть участь в науково-дослідній роботі вважаються студенти, які виконують елементи самостійної наукової роботи в галузі економічних і гуманітарних наук. Науково-дослідницька робота студентів завершується обов'язковим поданням звіту, повідомленням на засіданні кафедри або на науковій конференції. [3,4]

Науково-дослідні та творчо-виконавські роботи, успішно виконані студентами у позанавчальний час і відповідають вимогам навчальних програм, можуть бути зараховані в якості відповідних курсових робіт.

Науково-дослідницька діяльність студентів є невід'ємною складовою частиною навчання і підготовки кваліфікованих фахівців, здатних самостійно вирішувати професійні, наукові і технічні завдання. Науково-дослідницька діяльність сприяє формуванню готовності майбутніх фахівців до творчої реалізації отриманих в університеті знань, умінь і навичок, забезпечує оволодіння методологією наукового пошуку, знайти дослідний досвід.

Основною метою організації і розвитку науково-дослідницької діяльності студентів є підвищення рівня наукової підготовки фахівців з вищою професійною освітою і виявлення талановитої молоді для подальшого поповнення науково-педагогічних кадрів університету.[1,2,9]

Основні напрямки, якими мотивуються викладач для роботи зі студентами у науковій діяльності:

- виявлення найбільш обдарованих студентів, які мають виражену мотивацію до наукової діяльності;
- створення сприятливих умов для розвитку і впровадження різних форм наукової творчості молоді, що базуються на вітчизняному та зарубіжному досвіді і результатах науково-методичних розробок;
- сприяння всебічному розвитку особистості студента, формуванню навичок самостійної роботи і роботи в творчих колективах, оволодіння методологією наукових досліджень;
- забезпечення участі студентів у проведенні прикладних, фундаментальних, пошукових, методичних і педагогічних наукових досліджень за пріоритетними напрямками в різних

- областях науки і техніки;
- інтеграцію науково-практичних потенціалів викладачів і студентів, спрямовану на вирішення науково-практичних проблем в різних галузях науки;
- проведення заходів різного рівня для молодих дослідників на базі вузу.

Основні складові НДР:

- забезпечення збалансованості досліджень в галузі фундаментальних і прикладних наук як основи повноцінного наукового освіти і якісної підготовки фахівців;
- виконання кафедральних тем НДР;
- виконання ініціативних тем наукових досліджень;
- впровадження науково-методичних розробок в навчальний процес університету;
- обмін результатами наукових і науково-методичних досліджень у формі проведення міжвузівських, регіональних, республіканських та міжнародних конференцій, семінарів на базі університету, а також участь викладачів і студентів у
- конференціях, що проводяться в інших наукових і навчальних центрах;
- підвищення кваліфікації викладачів через стажування, курси підвищення кваліфікації вузів і т.п. ;
- наукове та методичне співробітництво з освітніми установами регіону;
- організація редакційно-видавничої діяльності університету;
- організація науково-дослідницької діяльності студентів (НДРС).

Таким чином, важливим механізмом залучення студентів у наукове життя університету є робота наукового гуртка, як спільноти зацікавлених науковою діяльністю однодумців. Отриманий досвід і наукові результати відкривають шлях до аспірантури університету. Наш університет надає для заняття науковою діяльністю всі можливості та втілення задуманих ідей, розкриває потенціал у студентів.

Висновки. Таким чином, сьогодення висуває нові вимоги до вищої освіти та наукової компетентності фахівця – людини, яка творчо мислить, свідомо орієнтується в інформаційному й науковому просторі, самостійно опановує світоглядні парадигми. Глибоке усвідомлення інноваційних явищ і вміння їх розв'язувати за допомогою неординарних та нетривіальних методів неможливе без оволодіння науковим апаратом і логікою наукового процесу, вміння аналізувати й прогнозувати його подальший розвиток.

Список використаних джерел.

1. Кюрчев В.М. Організаційні форми дистанційного навчання і специфіка їх застосування в ТДАТУ. Удосконалення освітньо-виховного

процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2020. Вип. 23. С. 4–12.

2. Скляр О.Г., Скляр Р.В. Технологія інтерактивного навчання. Зб. наук.-метод. пр. ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі». 2013. Вип. 17. С. 155-158.

3. Морозова Н.В. Инновационные средства организации самостоятельной работы студентов. Молодой ученый. 2011. №2. Т.2. С. 102-104.

4. Мартинець А.М. Нові педагогічні технології: інтерактивне навчання. Відкритий урок. 2003. № 7-8. С. 28-31.

5. Імідж викладача, як фактор мотивації студентів / В.П. Кувачов та ін.Збірник науково-методичних праць ТДАТУ. 2019. Вип. 22. С. 216–225.

6. Верхованцева В.О., Мілаєва І.І. Особливості адаптації студентів-першокурсників у вищому навчальному закладі. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2019. Вип. 22. С. 75-79.

7. Болтянський О.В. Застосування інноваційних технології при викладанні у сучасному вищому навчальному закладі, як фактору формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2017. Вип. 20. С. 39–42.

8. Паляничка Н.О., Верхованцева В.О., Ковальов О.О. Використання активних та інтерактивних методів навчання при викладанні дисципліни «Технологічне обладнання переробних і харчових виробництв» Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2020. Вип. 23. С. 578-582.

9. Самойчук К.О., Ковальов О.О., Паляничка Н.О. Особливості трудового і професійного виховання студентів закладів вищої освіти. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2020. Вип. 23. С. 382 -392.

10. Ялпачик В.Ф., Паляничка Н.О., Верхованцева В.О. Аналіз впровадження акмеологічних технологій при підготовці фахівців спеціальності «Галузеве машинобудування». Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2020. Вип. 23. С. 539 -543.

11. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність. Ужгород: Інформаційно – видавничий центр ЗІППО, 2007. 364 с.

Verkholantseva V.O., Palianychka N.O. Student scientific activity

Summary: The article is devoted to the analysis of features of application of student 's scientific activity of students in educational institutions

Key words: student, conditions, features, scientific activity, science, institution, specialist, motivation.